

**Міністерство внутрішніх справ України
Одеський державний університет внутрішніх справ**

**Роль та місце правоохоронних органів
у розбудові демократичної правової держави**

**Матеріали
XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

26 березня 2020 року

УДК 351.74
Р68

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демокра-
Р68 тичної правової держави: матеріали XII міжнар. наук.-практ.
інтернет-конф., м. Одеса, 26 березня 2020 р. Одеса: ОДУВС,
2020. 268 с.
УДК 351.74

Домброван Н. В.,

к. ю. н., начальник відділу організації наукової роботи ОДУВС

ВПРОВАДЖЕННЯ СКАНДИНАВСЬКОЇ МОДЕЛІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ ЗАХОДІВ ТА ЇЇ АДАПТАЦІЯ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

Антидержавні прояви різного характеру завжди негативно впливають на життя країни в цілому, а соціально-політичні кризові ситуації мають найбільший негативний ефект. Масові безладдя здатні підірвати економіку країни, похитнути політичну ситуацію, викликати страх у населення та недовіру до органів влади але в кінцевому випадку страждає населення країни, а в заворушеннях травмуються люди, псується майно. Тому протидія масовим заворушенням є однією з головних задач правоохоронних органів.

Масові заворушення - злочин проти громадської безпеки, що полягає в організації та участі в масових заворушеннях, що супроводжуються насильством, погромами, підпалами, знищенням майна, застосуванням вогнепальної зброї, вибухових речовин або вибухових пристроїв, а також наданням збройного опору представникові влади.

Форми участі в масових заворушеннях:

Організація масових заворушень - дії, спрямовані на збір натовпу, доставка і поширення в натовпі зброї, розпалювання в натовпі агресивних настроїв, керівництво натовпом в ході погромів, підпалів, застосування насильства, опору органам влади і управління.

Участь у масових заворушеннях - безпосередня участь в масових заворушеннях, тобто вчинення погромів, підпалів, актів насильства особисто.

Масові заворушення відносяться до числа надзвичайних ситуацій соціально-політичного характеру, слід зазначити, що відповідальність за ці дії передбачена ст. 294 Кримінального кодексу України яка на-

лежить до розділу XII, Особливо її частини "Злочини проти громадського порядку та моральності". Закон визначає масові заворушення як дії невизначеної кількості людей – натовпу, із вчиненням насильства над особою, погромів, підпалів, вибухів, нищення майна, захоплення будівель або споруд, інших дій руйнівного характеру, опору представниками влади із застосуванням зброї або інших предметів, які використовуються як зброя. До кримінальної відповідальності за вчинення масових заворушень притягуються як їх організатори, так і ті, хто був виконавцем підпалу, руйнування або інших подібних дій чи чинив збройний опір владі. Просте ж перебування в натовпі при масових заворушеннях не вважається злочином. Складом масових заворушень охоплюються й дії, що полягають у їх підготовці: виготовлення й поширення листівок, інших друкованих видань, публічні виступи, заклики, спрямовані на те, щоб зібрати натовп і схилити його до здійснення погромів, руйнувань, підпалів й інших подібних дій. Ст. 295 КК України визнається злочином і підбурювання до масових заворушень.

В результаті проведеного анкетування у 2008-2019 роках з працівниками правоохоронних органів різних підрозділів з різних регіонів України було встановлено що правоохоронці очікують нових знань та вмінь у цій сфері. 87.4% опитуваних вказало на недостатність знань та вмінь. Необхідність більш суттєвого розгляду цього питання підтверджує і факт залучення працівників міліції до блокування або ліквідації масових заворушень. І якщо після 1 року служби приблизно 20% опитуваних приймали в цих заходах участь, то вже при стажі роботи 4 роки – 76%, а після 10 років стажу роботи майже 100%. Всі опитувані поставили на перше місце по ступеню небезпеки для поліцейських саме участь у ліквідації масових заворушень.

Велика кількість масових заворушень, участь в них мільйонів громадян щорічно у всьому світі призводять до великих матеріальних втрат, дестабілізації у суспільстві і державі, призводить до багатотисячних жертв і в кінцевому випадку несе деструктив для цивілізації. Тому задача правоохоронних органів - зберегти внутрішню безпеку, як окремої країни, так і міжнародний порядок у світі в цілому.

Про наявність та особливості скандинавської системи знає та мають недостатні практичні навички більшість працівників поліції, так заявило 87.4% опитуваних. Тому необхідно подальша робота по популяризації та впровадження цієї моделі у діяльність Національної поліції України. Але найважчим є практичне опрацювання скандинавської моделі, взаємодія підрозділів, організація ефективного управління та командування силами та засобами Національної поліції.

Отже, існує безліч причин виникнення масових заворушень у світі, а кількісний аналіз особливостей кожної причини вказують на розгалужені закономірності в цій сфері. Тому тенденції в організації та проведенні масових заворушень вказують на необхідність протидії на новому висококваліфікованому рівні. Основними вимогами протидії масовим заворушенням виступають поетапність, комплексність та алгоритмізація дій певних органів, служб та підрозділів.

Впровадження скандинавської моделі забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів у правоохоронну діяльність України є необхідною реальністю. Усі складові елементи скандинавської моделі повинні бути зрозумілими та опрацьовані всіма підрозділами Національної поліції. Необхідно після теоретичних занять провести тактико-спеціальні навчання з урахуванням виявлених недоліків та особливостей ситуацій, які виникають в нашій країні.

Ефективна протидія масовим заворушенням потребує подальших глибоких досліджень в цій сфері. Необхідно проаналізувати особливості організації, виникнення та проведення масових заворушень в Україні для корегування та удосконалення скандинавської моделі.

Література

1. Кримінальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 25-26, ст. 131.
2. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. для працівників поліції / О.Ю. Прокопенко, І.В. Власенко, М.Ю. Крепакова; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 364 с.
3. Наказ МВС України №706 від 23 серпня 2018 року «Про затвердження Концепції запровадження в діяльності органів та підрозділів Національної поліції України скандинавської моделі забезпечення публічної безпеки та порядку під час проведення масових заходів»
4. Тактико-спеціальна підготовка (тактика професійної діяльності) [Текст] : навч. посіб. / [Ю. Б. Оболенський та ін.] ; за заг. ред. Петкова В. П. ; Кіровоград. юрид. ін-т Харк. нац. ун-ту внутр. справ. К. : КНТ, 2010. 341 с.
5. Тактико-спеціальна підготовка: навч. посіб. / [О.Г.Комісаров, А.О.Собакаръ, Е.Ю.Соболь, О.С.Юнін та ін.]; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпро: ДДУВС, 2017. 277 с.

Буров Д. В. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИМУСУ В ПРОЦЕСІ ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ.....	112
Вдовиченко О. М. ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРИОРІТЕТНИЙ НАПРЯМ В ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ.....	114
Веселова Л. Ю. ЩОДО ПОНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ В СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРНЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	116
Денисова А. В., Слаблюк Н. С. ЗУСТРІЧНА ЗВІРКА ЯК СПОСІБ ОТРИМАННЯ ПОДАТКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ.....	117
Десятник А. А. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО АРЕШТУ ПО ЗАКОНОДАВСТВУ УКРАЇНИ.....	118
Домброван Н. В. ВПРОВАДЖЕННЯ СКАНДИНАВСЬКОЇ МОДЕЛІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ ЗАХОДІВ ТА ЇЇ АДАПТАЦІЯ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ.....	119
Ізбаши К. С. ДОКАЗИ В СПРАВІ ПРО АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ.....	121
Ковальова О. В. ДИТИНА-СВІДОК ЯК ПОСТРАЖДАЛА ВІД ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА ОСОБА.....	122
Кондатюк А. П. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВЧИНЕННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПІДЛІТКАМИ.....	124
Корнієнко М. В. ВИЗНАЧЕННЯ НАСИЛЬСТВА СТОСОВНО МАЛОЛІТНІХ В ІСТОРИЧНОМУ КОНТЕКСТІ.....	125
Кубасенко А. В. УЧАСТЬ ПРОКУРОРА У РОЗГЛЯДІ СПРАВ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ.....	129
Москалюк Х. ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ НЕЛЕГАЛЬНІЙ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	131
Мукоїда Р. В. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ.....	133
Пишина А. Г. ТЕРМІНОВИЙ ЗАБОРОННИЙ ПРИПИС СТОСОВНО КРИВДНИКА ЯК СПЕЦІАЛЬНА ФОРМА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕАГУВАННЯ НА ВИПАДКИ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА.....	135
Позігун І. О. ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА ЯК ПРИНЦИП АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ: СТАН СУЧАСНОГО НАУКОВОГО РОЗКРИТТЯ ПРОБЛЕМАТИКИ.....	137
Сірко В. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ.....	139
Сорокін С. В. ДО ПИТАННЯ ПРО ОBOB'ЯЗКИ ДЕРЖАВНОЇ МІГРАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ПАСПОРТНО-РЕЄСТРАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	140
Франковський А. Л. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД В ЗАПОБІГАННІ АДМІНІСТРАТИВНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ.....	143
Ярмакі Х. П. АДМІНІСТРАТИВНИЙ РОЗСУД ЯК ЕЛЕМЕНТ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ.....	144

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.

Бабійчук О. О. ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ.....	147
Браду Я. І. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ.....	148